

Reingjerdet

- ☐ Ta med ordbok fra hylla til høyre ved hovedinngangen.
- ☐ Finn kontoret for Kulturminner, areal og miljø i 2.etasje.
- ☐ Snakk med personen på kontoret, som vil hjelpe deg med å finne frem til reingjerdet.
- ☐ Snakk med ofelaš. Bruk det du finner i kista til å fange tre reinsdyr.
- ☐ Fest reinsdyrene til pålene i innhegningen. Still deg deretter på steinen i innhegningen for å få premie.
- ☐ Bygg ferdig reingjerdet på de grønne merkene. (Husk å bygge høyt nok!)
- ☐ Snakk med ofelaš for å dra tilbake til Sametinget.

Tips!

Dersom du gjør alle oppdragene i Sametinget, kan du bruke premiene til å åpne kontordøra til Sametingets direktør.

Du kan låne
snøscooteren hvis du
vil, men da må du
kjøre forsiktig!

Du finner lasso i kista til venstre.

Stå på den grå steinen etter at du har plassert tre reinsdyr ved pålene.

Bygg ferdig reingjerdet. Du finner det du trenger i kista.

Ressursarkene er utviklet av Kari Midtsund Nordbø.
Minecraft-innhold: Eirik Hodne og Lemet Máhtte Eira Sara.
Prosjektansvarlig: Line Reichelt Føreland.

Til læreren: Etterarbeid - småskolen

Samtale med elevene om punktene under:

- Se bildet av reingjerdet (link under ressurser) og video om reinskilling.
- Se filmen *Mitt yrke - reindrift* (link under ressurser).
 - Hva er oppgavene til en reindriftssame?
 - Hvordan tror du det er å være reindriftssame i dag sammenlignet med tidligere?
 - Er alle samer reindriftssamer?
- Se filmen *Samisk matkultur* (link under ressurser).
 - Hvilke måltidsskikker fra samisk kultur legger dere merke til?
 - I samisk tradisjon utnytter man alt på reinen når den slaktes. Forsøk å finne ut hva de ulike delene av reinen brukes til.

Relevante kompetansemål etter 4.årstrinn:

- (...) beskrive forskjellige former for samisk kultur- og samfunnsliv før og nå (Samfunnsfag)
- delta i høsting og bruk av naturressurser og drøfte hvordan naturressurser kan brukes på en bærekraftig måte (Naturfag)
- utforske og samtale om etiske sider ved menneskers levesett og ressursbruk (KRLE)
- undersøke hvordan tradisjonshåndverk, inkludert samisk håndverk, utnytter naturmaterialers egenskaper, og bruke erfaringer til å lage enkle bruksgjenstander (Kunst og håndverk)
- samtale om måltidsskikker fra norsk og samisk kultur og fra andre kulturer, og om verdien av å spise sammen med andre (Mat og helse)

Forslag til ressurser og støtte for læreren:

- [Ovttas.no](https://ovttas.no): Bilde av reingjerde
- [Youtube](https://www.youtube.com/watch?v=...): Reinskingling
- [Reaidu](https://reaidu.no): Reindrift
- [Samiske veivisere](https://samiskeveivisere.no): Samisk reindrift
- [Samiske veivisere](https://samiskeveivisere.no): Språkene i reindriften
- [Baalka.no](https://baalka.no): Reingjerde

- [YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=...): Mitt yrke - reindrift (7:42)
- [Film_konsulentene/NDLA](https://filmkonsulentene.ndla.no): Samisk matkultur (7:43)
- [Samisk emballasje](https://samiskemballasje.no)
- [Samisk myteknuser](https://samiskmyteknuser.no)

Etterarbeid - mellomtrinnet

Forslag til etterarbeid:

- Se filmen Mitt yrke - reindrift (link under ressurser).
 - Hva er oppgavene til en reindriftssame?
 - Hvordan tror du det er å være reindriftssame i dag sammenlignet med tidligere?
 - Er alle samer reindriftssamer? Undersøk hvordan samiske personer livnærte seg før i tiden.
- Se filmen Samisk matkultur (link under ressurser).
 - Hvilke mattradisjoner fra samisk kultur legger dere merke til?
 - I samisk tradisjon utnytter man alt på reinen når den slaktes. Forsøk å finne ut hva de ulike delene av reinen brukes til.
 - I filmen forteller Maret Ravdna om viktigheten av å ta vare på samiske tradisjoner for at de ikke skal gå tapt. Hvilke etiske dilemmaer kan oppstå når samisk tradisjon møter et moderne samfunn?
- Reindriftsloven av 2007 fastslo at det skal settes tak for hvor mange reinsdyr man kan ha i hvert beiteområde. Dette fikk store konsekvenser for Jovvset Ánte, og førte blant annet til at søsteren hans, Maret Anna, laget et kunstverk av 400 hodeskaller av rein som en protest. Dette verket henger i dag i vestibylen på Nasjonalmuseet. Undersøk saken til søsknene Sara.
 - [NRK.no](#): Staten seiret over Jovvset Ánte i Høyesterett
 - [NRK.no](#): Henger 400 hodeskaller utenfor Stortinget
 - [Nasjonalmuseet](#): Máret Anne Sara - Pile o`Sapmi

Relevante kompetansemål etter 7.årstrinn:

- utforske hvordan mennesker i fortiden livnærte seg, og samtale om hvordan sentrale endringer i livsgrunnlag og teknologi har påvirket og påvirker demografi, levekår og bosettingsmønstre (Samfunnsfag)
- beskrive geografiske hovedtrekk i ulike deler av verden og reflektere over hvordan disse hovedtrekkene påvirker menneskene som bor der (Samfunnsfag)
- utforske hovedtrekk ved historien til samene og de nasjonale minoritetene i Norge og presentere rettigheter samene og de nasjonale minoritetene i Norge har i dag (Samfunnsfag)
- beskrive sentrale hendelser som har ført til det demokratiet vi har i Norge i dag, og sammenligne hvordan enkeltmennesker har mulighet til å påvirke i ulike styresett (Samfunnsfag)
- gi eksempler på hvordan tradisjonell kunnskap har bidratt og bidrar til naturvitenskapelig kunnskap (Naturfag)
- foreslå tiltak for å bevare det biologiske mangfoldet i nordområdene og gi eksempler på betydningen av tradisjonell kunnskap i naturforvaltning (Naturfag)
- utforske og beskrive egne og andres perspektiver i etiske dilemmaer knyttet til hverdags- og samfunnsutfordringer (KRLE)
- reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til menneskets levesett og levekår og klodens framtid (KRLE)
- utforske og presentere tradisjonelle norske og samiske metoder for å konservere mat og fortelle om råvarene som blir konservert (Mat og Helse)
- utforske levemåter og tradisjoner i ulike samfunn i den engelskspråklige verden og i Norge og reflektere over identitet og kulturell tilhørighet (Engelsk)

Forslag til ressurser og støtte:

- [Reaidu](#): Reindrift
- [Samiske veivisere](#): Samisk reindrift
- [Samiske veivisere](#): Språkene i reindriften
- [YouTube](#): Mitt yrke - reindrift (7:42)
- [Film_konsulentene/NDLA](#): Samisk matkultur (7:43)
- [Samisk myteknuser](#)
- [Ovttas.no](#): Bilde av reingjerde
- [Youtube](#): Reinskingling
- [Baalka.no](#): Reingjerde

Etterarbeid - ungdomstrinnet

Forslag til etterarbeid:

Se filmen Mitt yrke - reindrift (link under ressurser).

- Hva er oppgavene til en reindriftssame?
- Er alle samer reindriftssamer? Hva skal til for å drive med reindrift i Sápmi?
- Undersøk hvilken påvirkning teknologi har hatt på reindrift.

- Se filmen Samisk matkultur (link under ressurser).
 - Hvilke mattradisjoner og matlagingsmetoder fra samisk kultur legger dere merke til?
 - I samisk tradisjon utnytter man alt på reinen når den slaktes. Forsøk å finne ut hva de ulike delene av reinen brukes til.
 - I filmen forteller Maret Ravdna om viktigheten av å ta vare på samiske tradisjoner for at de ikke skal gå tapt. Hvilke etiske dilemmaer kan oppstå når samisk tradisjon møter et moderne samfunn?

- Reindriftsloven av 2007 fastslo at det skal settes tak for hvor mange reinsdyr man kan ha i hvert beiteområde. Dette fikk store konsekvenser for Jovvset Ánte, og førte blant annet til at søsteren hans, Maret Anna, laget et kunstverk av 400 hodeskaller av rein som en protest. Dette verket henger i dag i vestibylen på Nasjonalmuseet. Undersøk saken til søsknene Sara.
 - [NRK.no](#): Staten seiret over Jovsset Ánte i Høyesterett
 - [NRK.no](#): Henger 400 hodeskaller utenfor Stortinget
 - [Nasjonalmuseet](#): Máret Ánne Sara - Pile o`Sapmi

Relevante kompetansemål etter 10.årstrinn:

- drøfte hvordan framstillinger av fortiden, hendelser og grupper har påvirket og påvirker folks holdninger og handlinger (Samfunnsfag)
- utforske hvordan teknologi har vært og fremdeles er en endringsfaktor, og drøfte innvirkningen teknologien har hatt og har på enkeltmennesker, samfunn og natur (Samfunnsfag)
- reflektere over hvordan mennesker har kjempet og kjemper for forandringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst (Samfunnsfag)
- utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, menneskers liv og likestilling og likeverd (Samfunnsfag)
- reflektere over likheter og ulikheter i identiteter, levesett og kulturuttrykk og drøfte muligheter og utfordringer ved mangfold (Samfunnsfag)
- gi eksempler på og drøfte aktuelle dilemmaer knyttet til utnyttelse av naturressurser og tap av biologisk mangfold (Naturfag)
- gi eksempler på samers tradisjonelle kunnskap om naturen og diskutere hvordan denne kunnskapen kan bidra til bærekraftig forvaltning av naturen (Naturfag)
- analysere hvordan identitet og stedstilhørighet kommuniseres i arkitektur, klestradisjoner, kunst eller gjenstander, og integrere kulturelle referanser i eget skapende arbeid (Kunst og håndverk)
- undersøke hvordan kunst, inkludert samisk kunst, kan bidra i samfunnskritikk, og skape kunstuttrykk som belyser utfordringer i egen samtid (Kunst og håndverk)
- lage mat fra norsk og samisk kultur og fra andre kulturer og sammenligne og utforske råvarer og matlagingsmetoder som brukes i ulike matkulturer (Mat og helse)
- utforske og reflektere over situasjonen til urfolk i den engelskspråklige verden og i Norge (Engelsk)

Forslag til ressurser og støtte:

- [NDLA](#): Reinen som ressurs
- [NDLA](#): Reindriftas hushold og ressurs
- [Reaidu](#): Reindrift
- [Samiske veivisere](#): Samisk reindrift
- [Samiske veivisere](#): Språkene i reindriften
- [YouTube](#): Mitt yrke - reindrift (7:42)
- [Film_konsulentene/NDLA](#): Samisk matkultur (7:43)
- [NRK.no](#): Kunstnerliv - Máret Ánne Sara og Niillas Somby
- [Samisk myteknuser](#)
- [Ovttas.no](#): Bilde av reingjerde
- [Youtube](#): Reinskillig
- [Baalka.no](#): Reingjerde

*Ressursarkene er utviklet av Kari Midtsund Nordbø.
Minecraft-innhold: Eirik Hodne og Lemet Máhtte Eira Sara.
Prosjektansvarlig: Line Reichelt Føreland.*

